



VEZETŐI
VEZETŐI
elemzés



A VEZETÉS ELEMZÉSE A BANK VAGYONI, PÉNZÜGYI HELYZETÉNEK ALAKULÁSÁRÓL*

TŐKEELLÁTOTTSÁG, TŐKEMEGFELELÉS

Az OTP Bank tőkeellátottsága 2000 folyamán tovább javult. A saját tőke az 1999. december 31-i 100,7 Mrd Ft-ról 127,5 Mrd Ft-ra, 26,7%-kal, a mérlegfőösszeg növekedési ütemét jelentősen meghaladóan nőtt. A saját tőkének a mérlegfőösszeghez viszonyított aránya az 1999. év végi 5,69%-ról 6,60%-ra emelkedett.

SAJÁT TŐKE ALAKULÁSA

	1999. dec. 31. ezer Ft	részarány	2000. dec. 31. ezer Ft	részarány	Változás ezer Ft	%
Jegyzett tőke	28.000.001	27,8%	28.000.001	22,0%	0	0,0%
Tőketartalék	51.775	0,1%	51.775	0,0%	0	0,0%
Eredménytartalék	29.693.228	29,5%	49.857.031	39,1%	20.163.803	67,9%
Általános tartalék	22.361.678	22,2%	25.609.992	20,1%	3.248.314	14,5%
Mérleg szerinti eredmény	20.546.380	20,4%	23.983.103	18,8%	3.436.723	16,7%
Saját tőke	100.653.062	100,0%	127.501.902	100,0%	26.848.840	26,7%

A saját tőke elemei közül a jegyzett tőke 2000 során sem változott. A Bank saját forrásainak gyarapodásához legnagyobb mértékben a folyó évi mérleg szerinti eredmény és az általános tartalék növekedése járult hozzá. A saját tőke 26,8 Mrd Ft-os növekedéséből 24,0 Mrd Ft a Bank mérleg szerinti eredménye, 3,2 Mrd Ft pedig az általános tartalék gyarapodásából adódik. A Bank már 1994 folyamán teljes mértékben feltöltötte a magyar számviteli szabályok által előírt általános tartalék szintet és 2000-ben is teljes mértékben eleget tett a törvényben meghatározott tartalékolási kötelezettségeinek.

A Bank 2000. évi eredményei alapján 5,3 Mrd Ft osztalékot fizet. Így a mérleg szerinti eredmény 24,0 Mrd Ft-ot ért el, ami az 1999. évinél 16,7%-kal magasabb.

A Bank tőke megfelelési mutatója az 1999. év végi 15,23%-ról 2000. december 31-re 15,45%-ra nőtt, értéke jelentősen meghaladta a Hitelintézeti törvényben előírt 8%-os mértéket.

A mutató értékének növekedésében a szavatoló tőke 17,3%-os növekedése játszott a fő szerepet, mivel ez meghaladta a súlyozott eszközérték 15,7%-os emelkedését.

A tőke megfelelési mutató számlálójának számításánál figyelembe vett tényezők közül az alapvető tőkeelemek állománya 26,7%-kal emelkedett 2000 során, míg a szabályozás szerint az alapvető tőke meghatározásához figyelembe veendő módosító tényezők növekedése ennél nagyobb, 37,0% volt. Ezek közül a legjelentősebb a visszavásárolt saját részvények állományának 7,0 Mrd Ft-os, illetve a pénzügyi intézményi, biztosítói, befektetési vállalkozási befektetések 1,2 Mrd Ft-os növekedése. Így a Bank alapvető tőkéje 23,7%-kal nőtt 2000-ben, a járulékos tőke pedig 8,6%-kal csökkent. A Hpt. szerinti limittúllépések tőkével fedezendő összege 1,4 Mrd Ft-tal, 30,6%-kal növekedett.

* Auditált magyar számviteli szabályok szerinti beszámoló alapján.

Megjegyzés: az elemzésben szereplő táblázatok adatai kerekítés miatt nem minden esetben egyeznek meg a részadatok összegével, illetve emiatt a különböző táblázatok azonos tartalmú adatai sem mutatnak feltétlen egyezést.

VEZETŐI ELEMZÉS

TŐKEMEGFELELÉSI MUTATÓ LEVEZETÉSE

	1999. dec. 31.	2000. dec. 31.	Változás	
	millió Ft	millió Ft	millió Ft	%
I. Alapvető tőkeelemek	100.653	127.502	26.849	26,7%
A) jegyzett tőke	28.000	28.000	0	0,0%
B) tőketartalék	52	52	0	0,0%
C) eredménytartalék	29.693	49.857	20.164	67,9%
D) általános tartalék	22.362	25.610	3.248	14,5%
E) mérleg szerinti eredmény	20.546	23.983	3.437	16,7%
II. Az alapvető tőke módosítása	22.710	31.107	8.397	37,0%
A) jegyzett tőke be nem fizetett összege	–	–		
B) immateriális javak levonandó része	10.396	10.624	228	2,2%
C) visszavásárolt saját részvény	2.049	9.067	7.018	342,6%
D) pénzügyi intézményi, biztosítói, befektetési vállalk. befektetések	9.965	11.116	1.151	11,6%
E) nyújtott alárendelt kölcsöntőke PIBV részére	300	300	0	0,0%
III. Alapvető tőke (I-II.)	77.943	96.395	18.452	23,7%
IV. Járulékos tőke	16.634	15.208	-1.426	-8,6%
V. Pü-i szolg-i tev. fedezetére szolgáló szavatoló tőke (III+IV.)	94.577	111.603	17.026	18,0%
VI. Limittúllépések tőkével fedezendő összege	4.675	6.107	1.432	30,6%
VII. Szavatoló tőke (V-VI.)	89.902	105.496	15.594	17,3%
VIII. Súlyozott eszközérték	590.106	682.798	92.692	15,7%
IX. Tőkeegyelelési mutató	15,23%	15,45%		

A súlyozott eszközérték (korrigált mérlegfőösszeg) növekményének 97,6%-a a mérlegtételek, 2,4%-a a mérlegen kívüli tételek súlyozott értékének változásából adódik.

A mérlegtételek súlyozott értéke 16,8%-kal, 90,5 Mrd Ft-tal nőtt – az összes eszköz volumenének növekedése mellett – annak következtében, hogy az eszközállomány szerkezetében kismértékű elmozdulás történt a nagyobb kockázati súlyozású kihelyezések felé. A mérlegen kívüli tételek, függő és jövőbeni kötelezettségek korrigált mérlegfőösszeg számításánál figyelembe vett súlyozott értéke mindössze 4,4%-kal, 2,2 Mrd Ft-tal növekedett. A változás mögött a függő kötelezettségek (elsősorban a hitelkeret igénybe nem vett része, vállalt garanciák) növekedése áll.

JÖVEDELEMSTRUKTÚRA, JÖVEDELMEZŐSÉG

A Bank adózás előtti eredménye az előző évi 33,3 Mrd Ft-ról 20,9%-kal, 40,2 Mrd Ft-ra nőtt. Az összes bevétel 125,8 Mrd Ft-ot ért el 2000-ben, ami az előző évinél 10,1%-kal több. Ez a nettó kamatbevétel 3,4%-os, a nem kamatjellegű bevételek 28,6%-os növekedése mellett következett be. A nem kamatjellegű kiadásoknak az összes bevételnél alacsonyabb, 4,1%-os emelkedése vezetett az üzleti eredmény 21,3%-os bővüléséhez. Az üzleti eredmény 8,4 Mrd Ft-os, 21,3%-os növekedése, valamint annak következtében, hogy az összes céltartalékképzés és hitelezési veszteség 2,3 Mrd Ft-tal, 22,6%-kal alacsonyabb volt az előző évinél, az adózás előtti eredmény 6,9 Mrd Ft-tal, 20,9%-kal haladta meg az előző évit.

VEZETŐI ELEMZÉS

Az összes jövedelem alakulását és szerkezetét a következő táblázat mutatja be:

JÖVEDELEMELEMEK ALAKULÁSA*

	1999		2000		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Nettó kamatbevétel	84.002	73,5%	86.853	69,0%	2.851	3,4%
Összes kamatbevétel	241.884		214.142		-27.742	-11,5%
Összes kamatkiadás	157.882		127.289		-30.593	-19,4%
Nem kamatjellegű bevételek	30.291	26,5%	38.964	31,0%	8.673	28,6%
Nettó díjak és jutalékok	24.043	21,0%	32.046	25,5%	8.003	33,3%
Értékpapír-forgalmazás nettó árfolyam eredménye	1.614	1,4%	2.081	1,7%	466	28,9%
Devizakereskedelem nettó árfolyam eredménye	2.296	2,0%	3.123	2,5%	826	36,0%
Ingatlanforgalmazás eredménye	-264	-0,2%	-392	-0,3%	-128	-48,3%
Egyéb nem kamatjellegű bevétel	2.601	2,3%	2.106	1,7%	-495	-19,0%
Összes bevétel	114.293	100,0%	125.817	100,0%	11.524	10,1%
Nem kamatjellegű kiadások	74.586	65,3%	77.669	61,7%	3.083	4,1%
Banküzemi költségek	60.747	53,2%	63.612	50,6%	2.864	4,7%
Egyéb nem kamatjellegű ráfordítás	13.839	12,1%	14.057	11,2%	219	1,6%
Üzleti eredmény	39.707	34,7%	48.148	38,3%	8.441	21,3%
Bankcenter értékesítés nettó eredménye	3.814	3,3%	0	0,0%	-3.814	-
Céltartalékképzés és hitelezési veszteség	10.249	9,0%	7.932	6,3%	-2.317	-22,6%
Adózás előtti eredmény	33.272	29,1%	40.216	32,0%	6.945	20,9%
Adófizetési kötelezettség	4.934	4,3%	7.733	6,1%	2.799	56,7%
Adózott eredmény	28.338	24,8%	32.483	25,8%	4.145	14,6%

*A Magyar Számviteli Szabályoktól kissé eltérő szerkezetben

A Bank adózott eredménye 2000-ben – az előző évinél magasabb mértékű, 19,2%-os effektív adófizetési kötelezettség mellett – 14,6%-kal, 28,34 Mrd Ft-ról 32,48 Mrd Ft-ra nőtt.

Az összes bevétel növekedésén belül a különböző jövedelemelemek eltérően alakultak. A **nettó kamatbevétel** részaránya az összes bevételben 73,5%-ról 69,0%-ra csökkent, a nem kamatjellegű bevételek részaránya – az üzletpolitikai célkitűzésekkel összhangban – 26,5%-ról 31,0%-ra növekedett.

A Bank nettó kamatbevétele 2000-ben 86,9 Mrd Ft volt, 2,9 Mrd Ft-os növekedése a 214,1 Mrd Ft-os kamatbevétel (11,5%-os csökkenés) és 127,3 Mrd Ft-os kamatkiadás (19,4%-os csökkenés) eredményeként alakult ki. Az értékpapírokból megvásárolt kamatok a 2000. évben hatályos számviteli előírások szerint mind a kamatkiadásokat, mind a kamatbevételeket növelték. Amennyiben hatásukat figyelmen kívül hagyjuk, a számított kamatbevételek 2000-ben 187,1 Mrd Ft-ot tettek ki, 9,5%-kal voltak alacsonyabbak, a kamatkiadások ugyanakkor 100,3 Mrd Ft-ot értek el, azaz 18,3%-kal voltak alacsonyabbak, mint 1999-ben. A módosításnak a nettó kamatbevételre nincs hatása, az így számítva is 3,4%-kal volt magasabb az előző évinél.

VEZETŐI ELEMZÉS

KAMATBEVÉTELEK ÉS -KIADÁSOK ALAKULÁSA, SZERKEZETE

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Kamatbevétel						
bankközi számlákról	56.286	23,3%	55.017	25,7%	-1.268	-2,3%
lakossági számlákról	36.405	15,1%	37.830	17,7%	-1.424	3,9%
vállalkozások számláiról	39.136	16,2%	37.673	17,6%	-1.464	-3,7%
önkormányzati számlákról	6.372	2,6%	5.572	2,6%	-800	-12,6%
értékpapírokból	90.263	37,3%	68.779	32,1%	-21.484	-23,8%
kötelező tartalékból	13.422	5,5%	9.271	4,3%	-4.151	-30,9%
Összes kamatbevétel	241.884	100,0%	214.142	100,0%	-27.742	-11,5%
Kamatkiadás						
bankközi számlákra	4.278	2,7%	3.037	2,4%	-1.242	-29,0%
lakossági számlákra	93.779	59,4%	77.209	60,7%	-16.569	-17,7%
vállalkozások számláira	9.938	6,3%	9.734	7,6%	-204	-2,1%
önkormányzati számlákra	8.516	5,4%	5.795	4,6%	-2.721	-32,0%
értékpapírokra	39.915	25,3%	29.923	23,5%	-9.991	-25,0%
alárendelt kölcsöntőkére	1.456	0,9%	1.591	1,2%	134	9,2%
Összes kamatkiadás	157.882	100,0%	127.289	100,0%	-30.593	-19,4%
Nettó kamatbevétel	84.002		86.853		2.851	3,4%

A Bank átlagos eszközállományának 32%-át helyezte el 2000-ben a bankközi piacon, illetve az MNB-nél. A bankközi kihelyezések átlagállományának 5,6%-os növekedése mellett, annak ellenére, hogy a bankközi kihelyezések hozamának csökkenése kisebb volt, mint más kihelyezéseké, a csökkenő kamatok következtében 2,3%-kal csökkent az ezekre elért kamatbevétel. A bankközi kihelyezések kamatbevételének aránya a teljes kamatbevételből 25,7%-ra növekedett. A 16,6%-kal magasabb átlagos állomány következtében 3,9%-kal növekedett a lakossági kihelyezések kamatbevétele, aránya a teljes kamatbevételből 17,7%-ra nőtt. A vállalkozói hitelezés dinamikus, 21,3%-os bővülése ellenére 3,7%-kal csökkentek az ezen kihelyezésekből származó kamatbevételek, arányuk az összes kamatbevételen belül 16,2%-ról 17,6%-ra növekedett. Az önkormányzati hitelezésből származó kamatbevétel – a kihelyezés átlagos volumenének 14,3%-os növekedése ellenére, a kamatcsökkenés hatására – 12,6%-kal mérséklődött, aránya az előző évhez képest nem változott, 2,6%-ot tett ki. Az 1999. évihez viszonyítva 23,8%-kal, 21,5 milliárd forinttal csökkentek az értékpapírok után kapott bruttó kamatok, tükrözve az állomány csökkenését, és az állampapírok hozamának csökkenő tendenciáját. Az értékpapírok után kapott kamatok a teljes kamatbevétel 32,1%-át képviselték az 1999. évi 37,3%-kal szemben. (Az értékpapírokban megvásárolt kamatokat levonva az értékpapírokból származó kamatbevétel 24,1%-kal volt alacsonyabb, mint 1999-ben, aránya az így számított kamatbevételekhez képest 22,3%-ot ért el az előző évi 26,6%-kal szemben.) 2000-ben a teljes átlagos kamatozó forint és deviza eszközállomány hozama (az értékpapírokban megvásárolt kamatok levonása után) 11,17%-ot ért el, ami 2,15 százalékponttal kevesebb, mint 1999-ben.

A **kamatkiadások** a volumennövekedés ellenére minden számlacsoport esetében csökkentek. A legnagyobb mértékben az önkormányzati, a bankközi, illetve az értékpapír forrásokra fizetett kamatok csökkentek (32,0%-kal, 29,0%-kal, illetve 25,0%-kal), a lakossági és a vállalkozói forrásokkal kapcsolatos kamatkiadások 17,7%-kal, illetve 2,1%-kal mérséklődtek. (Az értékpapírokban megvásárolt kamatokat levonva, az értékpapírokra fordított kamatkiadások több mint 38%-kal voltak alacsonyabbak.) A lakossági forrásokra fizetett kamatok részesedése az értékpapírokban megvásárolt kamatok nélküli kamatkiadásban a forrás szerkezetnek megfelelően 77,0% volt. A teljes átlagos kamatozó forint és deviza forrásokra vonatkoztatott forrásköltség (az értékpapírokban megvásárolt kamatok levonása után) 2000-ben 6,16% volt, 1,90 százalékponttal kevesebb, mint 1999-ben.

VEZETŐI ELEMZÉS

A teljes kamatozó eszköz és forrás átlagállományra vetített **kamatkülönbözet** 5,02% volt, 25 bázisponttal alacsonyabb, mint 1999-ben, míg az átlagos mérlegfőösszeg alapján számított **kamatmarzs** 4,78% volt, 18 bázisponttal alacsonyabb, mint 1999-ben.

AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÁTLAGOS KAMATOZÁSA

	1999		2000	
	Átlagállomány millió Ft	Kamatozás %	Átlagállomány millió Ft	Kamatozás %
<i>Eszközök:</i>				
Bankközi kihelyezések	554.657	10,15%	585.770	9,39%
Lakossági kihelyezések	138.274	26,33%	161.188	23,47%
Vállalkozói kihelyezések	289.539	13,52%	351.185	10,73%
Önkormányzati kihelyezések	38.596	16,51%	44.130	12,63%
Értékpapírok	379.948	14,49%	369.916	11,29%
Kötelező tartalék	150.473	8,92%	162.802	5,69%
<i>Kamatozó eszközök összesen</i>	<i>1.551.487</i>	<i>13,32%</i>	<i>1.674.991</i>	<i>11,17%</i>
Nem kamatozó eszközök	141.386	0,00%	142.463	0,00%
Eszközök összesen	1.692.873	12,21%	1.817.454	10,30%
<i>Források:</i>				
Bankközi források	61.564	6,95%	61.914	4,90%
Lakossági források	1.162.488	8,07%	1.249.648	6,18%
Vállalkozói források	175.671	5,66%	203.044	4,79%
Önkormányzati források	78.898	10,79%	75.713	7,65%
Értékpapír források	27.091	17,31%	20.799	13,94%
Alárendelt kölcsöntőke	16.145	9,02%	17.611	9,03%
<i>Kamatozó források összesen</i>	<i>1.521.857</i>	<i>8,06%</i>	<i>1.628.729</i>	<i>6,16%</i>
Nem kamatozó források	171.016	0,00%	188.725	0,00%
Források összesen	1.692.873	7,25%	1.817.454	5,52%
Kamatkülönbözet		5,26%		5,02%
Nettó kamatmarzs		4,96%		4,78%

A nettó kamatbevétel változásából a kamatláb változás, illetve az állományváltozás hatását részletesen a következő táblázat mutatja be. (Az értékpapírok kamatbevételét és kamatkiadását nettó módon, az értékpapírokban megvásárolt kamatokat levonva szerepeltettük.)

A NETTÓ KAMATBEVÉTEL NÖVEKEDÉSE (CSÖKKENÉSE)*

	Összes nettó változás millió Ft	Kamatszint változásából adóó hatás millió Ft	Állományváltozásból adóó hatás millió Ft
Kamatozó eszközök			
Bankközi kihelyezések	-1.268	-4.324	3.056
Lakossági kihelyezések	1.424	-4.213	5.637
Vállalkozói kihelyezések	-1.464	-8.923	7.459
Önkormányzati kihelyezések	-800	-1.632	832
Értékpapírok	-13.281	-11.862	-1.419
Kötelező tartalék	-4.151	-5.177	1.026
Kamatozó eszközök összesen	-19.539	-36.131	16.592

VEZETŐI ELEMZÉS

<i>(folytatás az előző oldalról)</i>	Összes nettó változás millió Ft	Kamatszint változásából adóó hatás millió Ft	Állományváltozásból adóó hatás millió Ft
Kamatkozó források			
Bankközi források	-1.242	-1.266	24
Lakossági források	-16.569	-23.201	6.632
Vállalkozói források	-204	-1.633	1.429
Önkormányzati források	-2.721	-2.390	-332
Értékpapír források	-1.788	-814	-974
Alárendelt kölcsöntőke	134	2	132
Kamatkozó források összesen	-22.390	-29.303	6.912
A nettó kamatbevétel változása	2.851	-6.829	9.680

*A szerkezetváltozásból eredő hatás a két tényező között arányosan került felosztásra.

A nettó kamatbevételt a kamatszint változása 6,8 Mrd Ft-tal csökkentette. A kamatszint változása mind a kamatbevételekre, mind a kamatráfordításokra csökkentőleg hatott, azonban a bevételek kamatszint változásból adódó csökkenése meghaladta a ráfordításokét. Az állományváltozás hatása mind a bevételeket, mind a ráfordításokat jelentősen növelte, összességében a nettó kamatbevételt 9,7 Mrd Ft-tal gyarapította. A kamatozás változása a marzsot mintegy 44 bázisponttal csökkentette, melyből 26 bázispontot az eszköz-forrás struktúra változása ellensúlyozott.

A Bank nem kamatjellegű bevételei 28,6%-kal, 8,7 Mrd Ft-tal növekedtek 2000-ben, részesedésük az összes bevételből 4,5 százalékponttal emelkedett. A nem kamatjellegű bevételek növekedésében a legjelentősebb szerepe a nettó díj- és jutalék-bevételek 8,0 Mrd Ft-os növekedésének volt, amely a nem kamatjellegű bevételek növekményének 92,3%-át adta. Az összes bevételből – a 33,3%-os, 8,0 Mrd Ft-os növekedés eredményeképpen – az 1999. évi 21,0%-kal szemben 25,5%-ot képviseltek a nettó díjak és jutalékok. A kapott díjak és jutalékok 26,8%-kal, míg a fizetett díjak, jutalékok mindössze 1,0%-kal voltak magasabbak, mint 1999-ben. A kapott díj és jutalékok között jelentősen, 50,8%-kal nőtt a kártyaüzletág díjbevétele, és meghaladta a 9 Mrd Ft-ot. A 3,1 Mrd Ft-os díjbevétel növekmény több mint 50%-a a készpénzfelvételi tranzakciós díjak gyarapodásából származik, 21%-a pedig a kereskedői jutalékok változásából. A forint műveletekhez kapcsolódó díjbevételek, amelyek a teljes díj és jutalékbevétel több mint 60%-át teszik ki, 23,8%-kal emelkedtek 2000-ben. Ezen belül mind a betétekhez, mind a hitelekhez kapcsolódó jutalékbevételek átlagot meghaladóan (34,3%-kal, illetve 31,9%-kal) bővültek, a pénzforgalmi jutalékok növekedése 20,6% volt. A betétekhez kapcsolódó jutalékbevételek közel 90%-át adó lakossági folyószámla jutalékbevételei kimagaslóan, 41,2%-kal növekedtek az év során. A devizaműveletekkel kapcsolatos díj- és jutalékbevételek 17,7%-kal gyarapodtak 2000-ben. Az **értékpapír-forgalmazás nettó árfolyam eredménye** 2,1 Mrd Ft-ot ért el, amely 28,9%-kal haladja meg az előző évit (elsősorban az év első negyedében elért nyereség miatt). A **devizakereskedelem nettó árfolyam eredménye** 2000-ben 3,1 Mrd Ft volt, 36,0%-kal magasabb, mint a megelőző évben.

A nem kamatjellegű bevételek 2000-ben a nem kamatjellegű kiadások 50,2%-át fedezték, 9,6 százalékponttal többet, mint 1999-ben.

A Bank **összes bevétele** 125,8 Mrd Ft volt 2000-ben, 11,5 Mrd Ft-tal, 10,1%-kal több, mint 1999-ben. A nettó kamatbevétel változása 2,9 Mrd Ft-tal, míg a nem kamatjellegű bevételek változása 8,7 Mrd Ft-tal növelte az összes bevételt.

Az **összes jövedelem felhasználásának** szerkezete tovább javult 2000-ben. A nem kamatjellegű kiadások több mint 80%-át kitevő banküzemi költségek az éves átlagos inflációnál kisebb mértékben, mindössze 4,7%-kal növekedtek, arányuk az összes bevételhez viszonyítva 50,6%-ra csökkent. Az egyéb nem kamatjellegű ráfordítások mindössze 1,6%-kal gyarapodtak, arányuk az összes bevételhez viszonyítva 11,2%-ra csökkent. A nem kamatjellegű kiadások aránya az összes bevételhez viszonyítva (kiadás/bevétel mutató) 3,6 százalékponttal, 61,7%-ra mérséklődött.

A nem kamatjellegű kiadások kedvező alakulása, az összes céltartalékképzés és hitelezési veszteség összegének, valamint arányának csökkenése együttes hatására az adózás előtti eredmény összes bevételhez viszonyított aránya 2,9 százalékponttal növekedett, és az összes bevétel 32,0%-át tette ki 2000-ben.

VEZETŐI ELEMZÉS

Az egyes jövedelemelemeknek az átlagos mérlegfőösszeghez viszonyított arányát, és annak alakulását a következő táblázat mutatja.

JÖVEDELEMELEMEK AZ ÁTLAGOS MÉRLEGFŐÖSSZEG SZÁZALÉKÁBAN*

	1999		2000	
	millió Ft	%	millió Ft	%
Nettó kamatbevétel	84.002	4,96%	86.853	4,78%
Nettó jutalékbevétel	24.043	1,42%	32.046	1,76%
Banküzemi költségek	60.747	3,59%	63.612	3,50%
Céltartalékképzés	10.249	0,61%	7.932	0,44%
Adózás előtti eredmény	33.272	1,97%	40.216	2,21%

* Átlagos mérlegfőösszeg 1999-ben: 1.692,9 Mrd Ft, 2000-ben: 1.817,5 Mrd Ft.

A nettó kamatbevételnek az átlagos mérlegfőösszeghez viszonyított aránya, azaz a nettó kamatmarzs 2000-ben 4,78% volt, 18 bázisponttal kevesebb, mint az előző évben. Folytatódott a nettó jutalékbevételek arányának növekedése, illetve kedvező változás a banküzemi költségek, valamint a céltartalékképzés és hitelezési veszteség arányának csökkenése is. E változások együttes hatására az adózás előtti eredmény átlagos mérlegfőösszeghez viszonyított aránya számottevően növekedett.

A Bank átlagos eszközarányos nyeresége (ROAA) **1,76%**, az átlagos saját tőke arányos nyeresége (ROAE) **28,5%** lett (1999-ben 1,67%, illetve 31,6%). A reál saját tőke arányos megtérülés¹ 18,7%-ot tett ki az 1999. évi 21,6%-kal szemben. A csökkenés az átlagos saját tőke gyors (27,3%-os) növekedésére, illetve a vártnál magasabb inflációra (9,8%) vezethető vissza.

KÖLTSÉGGAZDÁLKODÁS

A Bank nem kamatjellegű kiadásai 77,7 Mrd Ft-ot tettek ki, amely 4,1%-kal haladja meg az előző évi értéket, azaz reálértéken csökkentek. Az összes nem kamatjellegű ráfordítások 81,9%-át kitevő banküzemi költségek 4,7%-kal emelkedtek, ugyanakkor az egyéb nem kamatjellegű ráfordítások 1,6%-kal bővültek 1999-hez képest.

A BANK NEM KAMATJELLEGŰ KIADÁSAINAK ALAKULÁSA

	1999		2000		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
<i>Banküzemi költségek költségmeneként</i>						
Személyi jellegű ráfordítások	24.209	39,9%	24.713	38,8%	504	2,1%
Anyag- és anyagjellegű ráfordítások	13.313	21,9%	13.228	20,8%	-84	-0,6%
Értécsökkenési leírás	8.162	13,4%	10.344	16,3%	2.182	26,7%
Egyéb költségek	15.063	24,8%	15.326	24,1%	263	1,7%
Banküzemi költségek összesen	60.747	100,0%	63.612	100,0%	2.864	4,7%
Egyéb nem kamatjellegű ráfordítások	13.839	18,6%	14.057	18,1%	219	1,6%
Nem kamatjellegű kiadások összesen	74.586	100,0%	77.669	100,0%	3.083	4,1%

A 63,6 Mrd Ft-ot kitevő **banküzemi költségeken** belül a legnagyobb arányt a **személyi jellegű ráfordítások** képviselik. 2000-ben a Bank személyi jellegű ráfordításai – a foglalkoztatottak számának csökkenése következtében – 2,1%-kal növekedtek, így az összes banküzemi költségen belüli részarányuk 1,1 százalékponttal csökkent.

¹ Kiszámítási módja: ROAE mínusz infláció %-a

VEZETŐI ELEMZÉS

A bérköltség és a személyi jellegű egyéb kifizetések a személyi jellegű ráfordítások növekedésétől elmaradva 0,9%-kal növekedtek. A társadalombiztosítási járulékfizetés összege 6,0%-kal emelkedett 2000-ben.

AZ OTP BANK RT. ALKALMAZOTTAINAK LÉTSZÁMA (FŐ)

	Zárólétszám		Átlaglétszám		Változás		Változás	
	1999	2000	1999	2000	zárólétszám	%	átlaglétszám	%
					fő		fő	
Teljes munkaidős	8.131	7.735	8.739	8.094	-396	-4,9%	-645	-7,4%
Ebből hálózat	6.771	6.350	7.347	6.727	-421	-6,2%	-620	-8,4%
központ	1.360	1.385	1.392	1.367	25	1,8%	-25	-1,8%
Részmunkaidős	366	402	287	341	36	9,8%	54	18,8%
Összesen	8.497	8.137	9.026	8.435	-360	-4,2%	-591	-6,5%

A Bank összes foglalkoztatottainak létszáma 2000 végén 8.137 fő volt, 360 fővel, 4,2%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az éves átlagos állományi létszám 591 fővel, 6,5%-kal csökkent 2000-ben.

LÉTSZÁMHATÉKONYSÁGI MUTATÓK ALAKULÁSA

	1999	2000	Változás
	millió Ft		%
1 főre jutó			
dec. 31-i mérlegfőösszeg	208,0	237,3	14,1%
átlagos mérlegfőösszeg	187,6	215,5	14,9%
adózott eredmény	3,1	3,9	22,7%
összes bevétel	12,7	14,9	17,8%
személyi jellegű ráfordítás	2,7	2,9	9,2%

A létszámhatékonyság javulása 2000-ben tovább folytatódott. Az egy főre jutó adózott eredmény 22,7%-kal, az átlagos mérlegfőösszeg 14,9%-kal, a bevétel 17,8%-kal magasabb 2000-ben, mint a megelőző évben. Az egy főre jutó személyi jellegű ráfordítások ugyanakkor ennél lényegesen kisebb mértékben emelkedtek (9,2%).

Az anyag- és anyagjellegű költségek 0,6%-kal csökkentek 2000-ben. A dologi költségelemek közül az értékcsökkenési leírás a folyamatos információ technológiai beruházások miatt 2,2 Mrd Ft-tal, 26,7%-kal nőtt. Az egyéb költségek mindössze 1,7%-kal növekedtek.

ESZKÖZ-FORRÁS SZERKEZET

2000. december 31-én az OTP Bank Rt. mérlegfőösszege 1.931,3 Mrd Ft volt, mely 9,3%-os, több mint 160 Mrd Ft-os növekedést jelent az 1999. december 31-i 1.767,5 Mrd Ft-hoz képest. A bankszektor egészét tekintve az OTP Bank Rt. rendelkezett a legnagyobb mérlegfőösszeggel, piaci részesedése 23%-os volt.

VEZETŐI ELEMZÉS

ESZKÖZ-, FORRÁSELEMEK ALAKULÁSA ÉS MEGOSZLÁSA*

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Pénzeszközök	557.366	31,5%	482.350	25,0%	-75.016	-13,5%
MNB elszámolási számla	132.355	7,5%	148.670	7,7%	16.315	12,3%
MNB éven belüli kihelyezések	367.409	20,8%	293.153	15,2%	-74.256	-20,2%
Egyéb pénzeszközök	57.602	3,3%	40.527	2,1%	-17.075	-29,6%
Állampapírok	300.910	17,0%	439.034	22,7%	138.124	45,9%
Bankközi kihelyezések**	277.666	15,7%	233.922	12,1%	-43.744	-15,8%
Ügyfélkihelyezések	478.362	27,1%	614.055	31,8%	135.693	28,4%
Lakossági	150.804	8,5%	180.178	9,3%	29.374	19,5%
Vállalkozói	291.354	16,5%	393.218	20,4%	101.864	35,0%
Önkormányzati	36.204	2,0%	40.659	2,1%	4.455	12,3%
Egyéb	77.000	4,4%	80.561	4,2%	3.561	4,6%
Immateriális javak és tárgyi eszközök	52.062	2,9%	52.690	2,7%	628	1,2%
Aktív időbeli elhatárolások	24.183	1,4%	28.660	1,5%	4.477	18,5%
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	1.767.549	100,0%	1.931.272	100,0%	163.723	9,3%
Bankközi források	42.208	2,4%	44.415	2,3%	2.207	5,2%
Ebből MNB, refinanszírozási hitel	12.928	0,7%	10.027	0,5%	-2.901	-22,4%
Ügyfélbetétek	1.507.566	85,3%	1.632.978	84,6%	125.412	8,3%
Lakossági	1.213.981	68,7%	1.308.141	67,7%	94.160	7,8%
Vállalkozói	189.877	10,7%	210.875	10,9%	20.998	11,1%
Önkormányzati	103.708	5,9%	113.962	5,9%	10.254	9,9%
Értékpapírok	22.854	1,3%	19.607	1,0%	-3.247	-14,2%
Céltartalékok	11.068	0,6%	11.317	0,6%	249	2,2%
Passzív időbeli elhatárolások	20.023	1,1%	16.130	0,8%	-3.893	-19,4%
Egyéb	63.177	3,6%	79.323	4,1%	16.146	25,6%
Saját tőke	100.653	5,7%	127.502	6,6%	26.849	26,7%
FORRÁSOK ÖSSZESEN	1.767.549	100,0%	1.931.272	100,0%	163.723	9,3%

* A mérlegtől részben eltérő szerkezetben elemeztük az eszköz-, forráselemeket.

** Pénzüntézetit/hitelintézetit éven belüli és éven túli, és MNB éven túli kihelyezéseket tartalmazza.

ESZKÖZÖK

Pénzeszközök. A Bank pénzeszközeinek állománya – a 2000. évi átállást követően – 2000. december 31-én több mint 75 Mrd Ft-tal volt kevesebb az egy évvel korábrinál, így a pénzeszközök részaránya az eszközökön belül 31,5%-ról 25,0%-ra csökkent. A pénzeszközök között az MNB felé történt éven belüli kihelyezések állománya közel 75 Mrd Ft-tal csökkent, részaránya az összes eszközökön belül 20,8%-ról 15,2%-ra mérséklődött. Az egyéb pénzeszközök 29,6%-kal, több mint 17 Mrd Ft-tal csökkentek, míg az MNB elszámolási számla állománya 12,3%-kal, 16,3 Mrd Ft-tal haladta meg az 1999. december végét.

Állampapírok. A Bank portfoliójában az állampapírok részaránya 2000-ben az 1999. évi 17,0%-ról 22,7%-ra emelkedett. Az állomány az 1999. december 31-ei 300,9 Mrd Ft-ról 2000. december 31-re 439,0 Mrd Ft-ra, 45,9%-kal növekedett. Az állampapír állományon belül az éven belüli lejáratú állampapírok állománya 9,0%-kal, 183,1 Mrd Ft-ra, míg az éven túli papírok állománya jelentős mértékben, közel kétszeresére, 255,9 Mrd Ft-ra növekedett.

VEZETŐI ELEMZÉS

ÁLLAMPAPÍRÁLLOMÁNY LEJÁRATÁNAK ÉS SZERKEZETÉNEK ALAKULÁSA

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Éven belüli lejáratú						
Diszkont kincstárjegy	63.783	21,2%	17.649	4,0%	-46.135	-72,3%
Magyar Államkötvény	102.659	34,1%	50.345	11,5%	-52.314	-51,0%
Kamatkozó Kincstárjegy	1.578	0,5%	278	0,1%	-1.300	-82,4%
MNB által kibocsátott kötvény	0	0,0%	61.569	14,0%	61.569	-
Kincstári államkötvény	0	0,0%	53.267	12,1%	53.267	-
Összesen	168.021	55,8%	183.108	41,7%	15.087	9,0%
Éven túli lejáratú						
Lakásalap fedezeti kötvény	645	0,2%	948	0,2%	303	46,9%
Magyar Államkötvény	33.804	11,2%	213.615	48,7%	179.811	531,9%
Kincstári Államkötvény	55.649	18,5%	0	0,0%	-55.649	-100,0%
Hitelkonszolidációs Államkötvény	17.197	5,7%	17.171	3,9%	-26	-0,2%
TB kötvény	7.992	2,7%	7.992	1,8%	0	0,0%
MNB devizakötvény	15.093	5,0%	13.371	3,0%	-1.722	-11,4%
Magyar Köztársaság által kibocsátott devizakötvény	2.509	0,8%	2.829	0,6%	320	12,8%
Összesen	132.889	44,2%	255.926	58,3%	123.037	92,6%
Állampapírok összesen	300.910	100,0%	439.034	100,0%	138.124	45,9%

Az éven belüli lejáratú, forgóeszközök között nyilvántartott, értékesítési célú értékpapír állomány 15,1 Mrd Ft-os növekedése az MNB által kibocsátott kötvények és a Kincstári Államkötvény állományának jelentős növekedése, illetve a Diszkont Kincstárjegy és a Magyar Államkötvény állományának jelentős csökkenése együttes hatásának eredménye. A portfolióban levő éven túli lejáratú értékpapírok közül a Magyar Államkötvények állománya több mint hatszorosára, közel 180 Mrd Ft-tal növekedett, a Kincstári Államkötvények állománya nullára csökkent.

A teljes állampapír portfolióból a legnagyobb részesedéssel a Magyar Államkötvények rendelkeztek 2000. december 31-én (60,1%), ez 14,8 százalékponttal több, mint az előző év végén volt. Az állampapírok 17,1%-a MNB kötvény volt, részaránya 12,1 százalékponttal növekedett, míg a Diszkont Kincstárjegy részarányának csökkenése 17,2 százalékpont volt, részesedésük év végére 4,0%-ra mérséklődött. A Kincstári Államkötvények részesedése a portfolióban 12,1%-ra csökkent.

Bankközi kihelyezések. A 2000. december 31-i eszközök 12,1%-át a bankközi kihelyezések adták, mindössze 3,6 százalékponttal többet, mint 1999-ben. Állományuk 15,8%-kal, 43,7 Mrd Ft-tal csökkent. A kihelyezések döntő többsége, 90,4%-a éven belüli lejáratú volt 2000 végén, egy évvel korábban 94,4%. Az éven belüli lejáratú bankközi kihelyezések részaránycsökkenése az állomány közel 20%-os, 50 Mrd Ft-ot meghaladó mérséklődésének következménye. Az éven túli bankközi kihelyezések 44,4%-kal nőttek, így részesedésük az összes bankközi kihelyezésből emelkedett (9,6%-ra). A kihelyezés állományon belül a forintkihelyezések állománya csak kismértékben, 0,8%-kal csökkent, így részesedése 5,6 százalékponttal emelkedett, a deviza kihelyezések állománya átlagot meghaladóan, 22,7%-kal csökkent, részesedésük csökkent. A teljes bankközi kihelyezés állomány 2,8%-a deviza kihelyezés volt 2000. december 31-én.

A Bank 2000-ben is megtartotta nettó kihelyezői pozícióját a bankközi pénzpiacon, amely tradicionálisan nagy lakossági betétállományából származó likviditásából adódik. A bankközi kihelyezések állománya több mint 189 Mrd Ft-tal haladta meg a bankközi források állományát.

VEZETŐI ELEMZÉS

Ügyfélkihelyezések. Az ügyfélkihelyezések állománya – a Bank üzletpolitikájának megfelelően – a mérlegfőösszeg növekedési ütemét jelentősen meghaladva 28,4%-kal bővült 2000-ben, így az eszközökön belüli részaránya 27,1%-ról 31,8%-ra nőtt. Ebben meghatározó szerepe a vállalkozói kihelyezések 35,0%-os, 101,9 Mrd Ft-os bővülésének volt, amely az ügyfélkihelyezések növekményének több mint 75%-át jelentette. A lakosságnak nyújtott hitelek állománya 19,5%-kal gyarapodott az év során. Különösen kedvező a fogyasztási hitelek növekedési üteme, amely közel 40% volt. Az önkormányzatoknak nyújtott hitelek volumene 12,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Az üzleti hiteleken belül a vállalkozói hitelek részaránya 60,9%-ról 64,0%-ra növekedett, míg a lakossági hitelek részesedése 31,5%-ról 29,3%-ra változott. Az önkormányzati hitelek az év végén 6,6%-ot képviseltek az összes ügyfélkihelyezésből.

A 35,0%-os bővülést mutató, az időszak végére 393,2 Mrd Ft-ot elérő vállalkozói hitelekből 25,9 Mrd Ft-ot tettek ki a pénzügyi, befektetési vállalkozások, biztosító részvénytársaságok, speciális pénz- és tőkepiaci intézmények (PBBS) hitelei. Az egyéb gazdálkodó szervezeteknek nyújtott hitelek állománya összességében 24,8%-kal, 325,9 Mrd Ft-ra nőtt. A gazdálkodó szervezeteknek nyújtott hitelek közül a beruházási hitelek állománya 17,8%-kal, a forgóeszköz hitelek állománya 26,2%-kal, a devizahitelek állománya 31,6%-kal nőtt. A kisvállalkozóknak nyújtott hitelek állománya kisebb mértékben, 7,8%-kal bővült, míg a nonprofit szervezetek hiteleinél jelentős, 58,1%-os növekedés következett be. A vállalkozási hitelportfólióból a gazdálkodó szervezeteknek nyújtott hitelek 82,9%-kal, a kisvállalkozói hitelek 3,4%-kal, a nonprofit szervezetek 7,1%-kal részesedtek, a PBBS hitelek a portfólióban 6,6%-ot képviseltek.

A lakossági hitelek állományának 1999-ben megkezdődött növekedése 2000-ben folytatódott, és év végére jelentősen, 19,5%-kal emelkedett a lakáshitelek mérsékelt, 8,9%-os, az egyéb lakossági hitelek dinamikus, 37,7%-os bővülése következtében. A lakáshitelek állománya 2000. december 31-én 104,1 Mrd Ft volt, 8,5 Mrd Ft-tal több, mint egy évvel korábban. A fogyasztási hitelek jelzáloghitellel együtt számított állománya év végén 76,1 Mrd Ft-ot tett ki, amelyen belül a Bank stratégiájának megfelelően kiemelkedő mértékben, 43,7%-kal nőtt a lakossági folyószámlához kapcsolódó hitelek állománya, és meghaladta a 40 Mrd Ft-ot. A jelzáloghitelek állománya év végén 26,9 Mrd Ft volt, az előző évinek több mint a kétszerese.

Az önkormányzati hitelállomány 4,5 Mrd Ft-tal, 12,3%-kal bővült 2000-ben. A Bank így megőrizte piaci dominanciáját az önkormányzati hitelnyújtásban.

Az ügyfelekkel szembeni hitelkövetelések lejárat szerkezetét vizsgálva megállapítható, hogy 2000-ben az éven belüli követelések aránya a volumen átlag feletti, 48,9%-os növekedése következtében év végére 33,9%-ot ért el. A hosszú lejáratú kihelyezések 19,9%-kal bővültek, arányuk 70,8%-ról 66,1%-ra változott.

ÜGYFÉLKIHELYEZÉSEK LEJÁRAT SZERINTI BONTÁSBAN (A BRUTTÓ HITELKÖVETELÉS ALAPJÁN)

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Éven belüli						
lakossági	30.810	6,4%	43.764	7,1%	12.955	42,0%
vállalkozói	100.060	20,9%	154.029	25,1%	53.968	53,9%
önkormányzati	9.008	1,9%	10.417	1,7%	1.408	15,6%
Összesen	139.878	29,2%	208.210	33,9%	68.331	48,9%
Éven túli						
lakossági	119.995	25,1%	136.413	22,2%	16.419	13,7%
vállalkozói	191.293	40,0%	239.189	39,0%	47.896	25,0%
önkormányzati	27.196	5,7%	30.243	4,9%	3.047	11,2%
Összesen	338.484	70,8%	405.845	66,1%	67.362	19,9%
Összes ügyfélkihelyezés	478.362	100,0%	614.055	100,0%	135.693	28,4%

VEZETŐI ELEMZÉS

Az ügyfelekkel szembeni éven belüli lejáratú követelések 68,3 Mrd Ft-os növekményének majdnem 80%-a a vállalkozói hitelek változásából (54,0 Mrd Ft-os növekedés), közel egyötöde az éven belüli lakossági kihelyezések állományának növekedéséből (13,0 Mrd) adódik. A vállalkozók éven belüli hiteleinek állománya közel másfélszerese volt az előző év végének, részaránya az éven belüli hitelekből 74,0%-ra nőtt. A lakossági kihelyezések az állomány 13,0 Mrd Ft-os növekedése mellett a rövid lejáratú hitelek 21,0%-át adják, részesedésük kisebb, mint a megelőző év végén. A rövid lejáratú önkormányzati hitelek 1,4 Mrd Ft-tal (15,6%-kal) növekedtek, részesedésük az éven belüli kihelyezésekből mindössze 5,0% volt 2000. december 31-én.

Az éven túli lejáratú ügyfélkihelyezésekből is a vállalkozói hitelek állománya és részesedése nőtt a legnagyobb mértékben. A vállalkozói hitelek állománya 25,0%-kal, közel 50 Mrd Ft-tal volt több 2000. december 31-én, mint egy évvel korábban, részaránya 56,5%-ról 58,9%-ra nőtt. Az éven túli ügyfélhitelek 33,6%-át a lakossági hitelek képviselték, amelyek részesedése az éven túli ügyfélkihelyezésekből az átlagostól elmaradó, 13,7%-os állománynövekedés eredményeképpen 1,8 százalékponttal kisebb, mint 1999. év végén. Az éven túli önkormányzati hitelek állománya 11,2%-kal volt több 2000. év végén, mint egy évvel korábban, részaránya az éven túli hitelekből 7,5%-ra csökkent.

FORRÁSOK

Bankközi források: A bankközi források 5,2%-kal növekedtek 2000-ben, így a forrásokon belüli részarányuk 2,4%-ról 2,3%-ra módosult. A bankközi forint pénzpiacon ugyan a Bank nettó kihelyező, de felvevőként is folyamatosan jelen volt. A bankközi források állományán belül jelentősen, 22,4%-kal csökkent az MNB refinanszírozási hitelek állománya, így a bankközi forrásokon belüli részesedése 30,6%-ról 22,6%-ra csökkent.

Ügyfélforrások: A Bank forrásállományának 84,6%-át az ügyfélforrások alkották 2000. december 31-én, szemben az előző évi 85,3%-kal. A Bank lakossági jellegének megfelelően az ügyfélforrások legnagyobb részét, 80,1%-át a lakossági betétek adták, amelyek az összes forráson belül meghatározó (2000-ben 67,7%-os, 1999-ben 68,7%-os) arányt képviseltek.

A lakossági betétállományon belül jelentős különbségek mutatkoztak az egyes betétfajták alakulásában. A lakossági betétállomány 74,3%-át jelentő forintbetétek 7,4%-kal, a devizabetétek 8,7%-kal bővültek. A forintbetéteken belül – az előző években megkezdődött tendencia folytatódásaként – a hagyományos takarékpénztári konstrukciók (kamatozó könyvesbetét, takaréklevíllet, nyeresémbetét) állománya az összes lakossági forrásától elmaradó ütemben nőtt (1,9%), így részaránya 2,3 százalékponttal, 42,2%-ra csökkent. A rendszeres takarékoságon alapuló megtakarítási konstrukciók állománya az előző évi stagnálás után – annak következtében, hogy kifutó konstrukciókról van szó – 9,7%-kal csökkent. A Bank szándékának megfelelően a lakossági folyószámlabetétek állománya kimagaslóan, 13,4%-kal, 459,3 Mrd Ft-ról 520,8 Mrd Ft-ra nőtt, részesedése az összes lakossági forintbetétekből 53,6%-ot ért el 2000. év végén.

A vállalkozói betétek az ügyfélforrások növekedési ütemét meghaladó mértékben, 11,1%-kal növekedtek, az összes ügyfélforrásokon belüli részesedésük kismértékben nőtt. A vállalkozói betéteken belül a forintbetétek 13,7%-kal növekedtek, míg a devizabetétek 17,2%-kal csökkentek.

Az önkormányzati betétek állománya 9,9%-kal gyarapodott, az ügyfélforrásokon belüli részaránya 7,0%-ot ért el az év végén.

ÜGYFÉLFORRÁSOK LEJÁRAT SZERINTI BONTÁSBAN

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Éven belüli						
lakossági	1.095.531	72,7%	1.193.541	73,1%	98.010	8,9%
vállalkozói	189.621	12,6%	210.652	12,9%	21.032	11,1%
önkormányzati	103.208	6,8%	113.509	7,0%	10.301	10,0%
Összesen	1.388.359	92,1%	1.517.702	92,9%	129.343	9,3%

VEZETŐI ELEMZÉS

<i>(folytatás az előző oldalról)</i>	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Éven túli						
lakossági	118.450	7,9%	114.599	7,0%	-3.851	-3,3%
vállalkozói	256	0,0%	223	0,0%	-33	-12,8%
önkormányzati	501	0,0%	453	0,0%	-48	-9,5%
Összesen	119.207	7,9%	115.275	7,1%	-3.931	-3,3%
Összes ügyfélforrás	1.507.566	100,0%	1.632.978	100,0%	125.412	8,3%

Az ügyfélbetéteken belül az éven belüli lejáratú betétek 9,3%-kal bővültek, az éven túli lejáratúak 3,3%-kal csökkentek, így tovább növekedett az éven belüli források aránya az összes ügyfélforráson belül, és év végére 92,9%-ot ért el. Az összes ügyfélforrás 125 Mrd Ft-ot meghaladó növekménye a rövid lejáratú források 129 Mrd Ft-ot meghaladó növekedése, és a hosszú lejáratú források közel 4 Mrd Ft-os csökkenése eredményeként alakult ki. A rövid lejáratú források növekményének több mint 75%-át a rövid lejáratú lakossági források növekménye tette ki, míg a hosszú lejáratú ügyfélforrások csökkenése szinte teljes egészében a lakossági éven túli források csökkenéséből adódott.

Értékpapírok és betéti okiratok: A saját kibocsátású értékpapírok és betéti okiratok állománya 2000. december 31-én 19,6 Mrd Ft volt, a Bank meghirdetett üzletpolitikájának megfelelően 14,2%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Részesedésük a forrásokon belül 1,3%-ról 1,0%-ra mérséklődött. 2,6 Mrd Ft-tal nőtt, és 18,6 Mrd Ft-ot ért el év végére a letéti jegyet felváltó Betéti jegy állománya, a kifutó Letéti jegy 4,6 Mrd Ft-tal, 150 millió Ft-ra csökkent. A Bank egyéb saját kibocsátású értékpapírjainak és betétei okiratainak állománya együttesen az előző év végéhez képest több mint 50%-kal, 0,9 Mrd Ft-ra csökkent.

Saját tőke: Az OTP Bank Rt. saját tőkéje 2000. december 31-én 127,5 Mrd Ft volt, a saját tőke forrásokon belüli részaránya az 1999. évi 5,7%-ról 6,6%-ra emelkedett. A saját tőke 26,8 Mrd Ft-os növekményéből 24,0 Mrd Ft a mérleg szerinti eredményből, 3,2 Mrd Ft pedig az általános tartalék növekedéséből származik. Az egy darab 1.000 Ft névértékű részvényre jutó saját tőke 4.554 Ft volt, 26,7%-kal több, mint az előző év végén.

Céltartalékok: A Bank forrásaiból az előző év végi 11,1 Mrd Ft-ról 11,3 Mrd Ft-ra változott a céltartalékok állománya.

A CÉLTARTALÉKOK ALAKULÁSA

	1999. dec. 31.	2000. dec. 31.	Változás	
	millió Ft	millió Ft	millió Ft	%
Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett tartalékok	2.239	1.192	-1.047	-46,8%
Árfolyamkockázatra képzett céltartalék	452	70	-382	-84,5%
Árfolyamvesztésre képzett céltartalék	0	0	0	-
Általános kockázati céltartalék	7.444	8.549	1.106	14,9%
Országkockázatra képzett céltartalék	566	580	14	2,4%
Egyéb céltartalékok	368	926	558	151,8%
Céltartalékok összesen	11.068	11.317	248	2,2%

A Bank 2000. december 31-ére teljes egészében megképezte a Hitelintézeti törvény által előírt, a kockázattal súlyozott mérlegfőösszeg 1,25%-át kitevő általános kockázati céltartalékot (2000. évi képzés 1,1 Mrd Ft) és megképezte az országkockázati (14 millió Ft képzés) céltartalékot is. Az árfolyamkockázati céltartalékból 382 millió Ft-ot felszabadított a Bank.

VEZETŐI ELEMZÉS

MÉRLEGEN KÍVÜLI KÖTELEZETTSÉGEK

A mérlegen kívüli kötelezettségek év végi állománya 232,0 Mrd Ft-ról 235,1 Mrd Ft-ra változott. Ez a változás a függő kötelezettségek állományának 10,6 Mrd Ft-os, 6,0%-os növekedése és a jövőbeni kötelezettségek 7,5 Mrd Ft-os, 13,7%-os csökkenésének volt köszönhető, amelynek hatására a függő kötelezettségek részesedése az összes mérlegen kívüli kötelezettségből 79,9%-ra emelkedett. A függő kötelezettségek legjelentősebb tétele – a teljes mérlegen kívüli kötelezettségvállalás mintegy 67%-át kitevő – hitelkeret szerződésekből eredő kötelezettségvállalások állománya, amely 11,5 Mrd Ft-tal, 7,9%-kal nőtt. Az átlagosnál nagyobb mértékben, 6,5%-kal bővült a bankári tevékenységből származó garanciák értéke.

MÉRLEGEN KÍVÜLI KÖTELEZETTSÉGEK

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Függő kötelezettségek						
Bankári tevékenységből származó garanciák	14.917	6,4%	15.892	6,8%	975	6,5%
Visszaigazolt akkreditívek	3.163	1,4%	988	0,4%	-2.175	-68,8%
Hitelkeret igénybe nem vett része	145.917	62,9%	157.403	66,9%	11.487	7,9%
Opciók	12.155	5,2%	12.555	5,3%	400	3,3%
Le nem zárt peres ügyekből eredő várható kötelezettségek	1.042	0,4%	995	0,4%	-47	-4,5%
Összesen	177.194	76,4%	187.833	79,9%	10.639	6,0%
Jövőbeni kötelezettségek						
Határidős értékpapírvásárlások	26.751	11,5%	0	0,0%	-26.751	-
Határidős deviza ügyletek	27.913	12,0%	47.289	20,1%	19.376	69,4%
Visszavásárlási kötelezettségekkel eladott követelések visszavásárlási értéke	144	0,1%	15	0,0%	-129	-89,8%
Összesen	54.807	23,6%	47.304	20,1%	-7.504	-13,7%
Mérlegen kívüli kötelezettségek összesen	232.001	100,0%	235.137	100,0%	3.136	1,4%

A jövőbeni kötelezettségeken belül ugyanakkor a határidős devizavásárlások állománya közel 70%-kal, 19,4 Mrd Ft-tal emelkedett. A határidős értékpapír vásárlások állománya ugyanakkor nullára csökkent.

BEFEKTETÉSEK, OTP CSOPORT

Az OTP Bank befektetési tevékenységében 2000-ben is kiemelt szerepet kapott az OTP Csoport kezelése, valamint a stratégiai befektetések megvalósítása. A Bank befektetési állománya 2000 végén nyilvántartási értéken 34,7 Mrd Ft volt, ami a megelőző évhez képest 10,6%-os, 3,3 Mrd Ft-os növekedést jelent. A befektetési állomány növekménye a tartós pénzügyi befektetések állománynövekedéséből adódik, amelynek döntő többsége (86,9%) az OTP Csoport befektetések állományának növekedése. Nem tartós befektetése a Banknak a terveknek megfelelően nem volt 2000-ben. A kényszerbefektetések állománya 53 millió Ft-tal csökkent az év során. A befektetésekre jutó osztalék 2000-ben 160 millió Ft volt.

A BEFEKTETÉSI ÁLLOMÁNY ALAKULÁSA

	1999. dec. 31.	2000. dec. 31.	Változás	
	millió Ft	millió Ft	millió Ft	%
Tartós pénzügyi befektetések	28.595	31.986	3.391	11,9%
Ebből OTP Csoport	20.103	23.049	2.946	14,7%
Nem tartós befektetések	0	0	0	0,0%
Kényszerbefektetések	2.748	2.695	-53	-1,9%
Befektetések összesen	31.343	34.681	3.338	10,6%

VEZETŐI ELEMZÉS

Az OTP Bankcsoportban szereplő társaságok összes jegyzett tőkéje az 1999. év végi 18,5 Mrd Ft-hoz képest lényegében nem változott. A 48 millió Ft-os növekedés a londoni székhelyű Hungarian International Finance Ltd. jegyzett tőkéje forintra történő átszámítása árfolyamváltozásának hatása. A Vállalatszoportba tartozó társaságok jegyzett tőkéje 580 millió Ft-tal emelkedett az OTP Alapkezelő Rt. és az OTP Pénztárszolgáltató Kft. jegyzett tőkéjének 400 millió, illetve 180 millió Ft-tal történő felemelése következtében. A csoporttagok tőke-, illetve tulajdonosi szerkezetében végrehajtott változtatások egyrészt a továbbfejlesztési lehetőségek megteremtését, másrészt a jogszabályi előírásoknak való megfelelést biztosítják.

A Bankcsoport és Vállalatszoport tagjainak együttes adózás előtti eredménye 2000-ben 7,4 Mrd Ft volt, 6,9 Mrd Ft-tal kevesebb mint az előző évben. A csökkenés oka, hogy az 1999. évi eredmény kiugróan magas volt a Bankcenter értékesítéséből származó egyszerű bevételnek a Bank Center No. 1. Kft. eredményét növelő hatása miatt. A vállalatszoport tagjai közül az OTP Alapkezelő Rt. növelte kiemelkedően, több mint 300 millió Ft-tal adózás előtti eredményét, melynek köszönhetően a vállalatszoport 21,1%-kal részesedett a Bankcsoport és Vállalatszoport együttes adózás előtti eredményéből.

A CSOPORTTAGOK LEGFONTOSABB PÉNZÜGYI ADATAI*

	1999. dec. 31.			2000. dec. 31.			Adózás előtti eredmény millió Ft	Adózás előtti eredmény millió Ft
	OTP Bank Rt. tulajdoni hányada		Jegyzett tőke	OTP Bank Rt. tulajdoni hányada		Jegyzett tőke		
	% közvetlen	% közvetett	millió Ft	% közvetlen	% közvetett			
Bankcsoport								
OTP-Garancia Biztosító Rt.	81,22	18,78	5.851	410	99,98	0,02	5.851	874
OTP Értékpapír Rt.	100,00	–	1.000	778	100,00	–	1.000	19
OTP Ingatlan Rt.	70,38	29,62	1.670	258	70,38	29,62	1.670	758
OTP Ingatlan Vagyonkezelő Kft.	–	100,00	61	87	–	100,00	61	103
OTP Faktoring Rt.	50,00	50,00	300	312	50,00	50,00	300	530
Merkantil Bank Rt.	100,00	–	1.500	1.256	100,00	–	1.500	1.697
Merkantil-Car Rt.	–	100,00	20	309	–	100,00	20	281
OTP Lakástakarékpénztár Rt.	100,00	–	1.000	5	100,00	–	1.000	953
HIF Ltd.	100,00	–	1.143	182	100,00	–	1.191	199
Bank Center No. 1. Kft	100,00	–	5.956	9.319	100,00	–	5.956	409
Összesen:			18.501	12.916			18.549	5.823
Vállalatszoport								
OTP Alapkezelő Rt.	5,00	95,00	500	1.328	5,00	95,00	900	1.655
OTP Pénztárszolgáltató Kft.	–	100,00	20	8	90,01	9,99	200	–134
OTP Travel Kft.	51,00	49,00	27	–17	51,00	49,00	27	39
Összesen:			547	1.319			1.127	1.560
Bank- és vállalatszoport összesen			19.048	14.235			19.676	7.383

* Az 2000. december 31-i állapot szerint.

Az **OTP Értékpapír Rt.** 2000-ben 19 millió Ft adózás előtti eredményt ért el, ami az előző évinél lényegesen kisebb, a kedvezőtlen külső feltételek, illetve annak következtében, hogy a Bankcsoporton belüli tőkepiaci szolgáltatások átszervezéséről hozott döntés értelmében a nyugdíjpénztári vagyonkezelési tevékenység átkerült az OTP Alapkezelő Rt.-hez. A Társaság teljes forgalma 2000-ben meghaladta a 4.830 Mrd Ft-ot, amely jelentősen alatta marad az előző évinek. A teljes forgalomból – amelynek alakulásában továbbra is az állampapír kereskedésnek volt meghatározó szerepe – a prompt forgalom 4.434 Mrd Ft, a származékos 396 Mrd Ft volt. A Társaság forgalmának egynegyede tőzsdei kereskedelem volt, háromnegyede az OTC piacon zajlott. Az OTP Értékpapír Rt. magánszemélyek és nem nyugdíjpénztári intézmények részére végzett vagyonkezelési tevékenysége tovább bővült 2000-ben. A kezelt vagyon állománya az 1999. évi 25 Mrd Ft-ról 40 Mrd Ft-ra emelkedett 2000. végére, amelynek nagy része intézményi vagyon.

VEZETŐI ELEMZÉS

Az **OTP-Garancia Biztosító Rt.** a magyar biztosítási piac legdinamikusabban fejlődő szereplője volt 2000-ben is, biztosítási díjbevételeit 42,5%-kal, 38,8 Mrd Ft-ra növelte. Az összes díjbevételeből az élet és bankbiztosítási üzletág részesedése 46,4%-ról 54,7%-ra nőtt annak következtében, hogy az üzletág díjbevétele közel 70%-kal, 21,2 Mrd Ft-ra emelkedett. A károk ráfordításai 14,0 Mrd Ft-ot tett ki 2000-ben. A Társaság 874 millió Ft-os adózás előtti nyereséget ért el, ami több mint kétszerese az előző évinek, ugyanakkor biztosítási tartalékait is jelentősen, 16 Mrd Ft-ot meghaladóan sikerült növelnie. A Társaság saját tőkéje 0,9 Mrd Ft-tal emelkedett 2000-ben.

A **Merkantil Bank Rt.** 2000-ben rendkívül dinamikus bővítette tevékenységét, mérlegfőösszege, amely év végén 52,7 Mrd Ft volt, a bankrendszer átlagát lényegesen meghaladóan nőtt. A Bank az évet 1.697 millió Ft adózás előtti eredménnyel zárta, ami 441 millió Ft-tal több az előző évinél. Pénzügyi mutatói is igen kedvezően alakultak, az átlagos eszközarányos nyereség (ROAA) 2,7%-ot, a tőkearányos nyereség (ROAE) 27,2%-ot ért el. A tőke megfelelési mutató az év végén (a mérleg szerinti eredmény figyelembe vételével) 12,74% volt. A Bank saját tőkéje 4,1 Mrd Ft-ról 5,4 Mrd Ft-ra, több mint 32%-kal növekedett, mérlegfőösszeghez viszonyított aránya az 1999. évi 9,4%-ról 10,3%-ra emelkedett.

Az **OTP Lakástakarékpénztár Rt.** 2000 folyamán több mint 79 ezer darab új szerződést kötött, közel 50 Mrd Ft értékben. Az ügyfelek által elhelyezett betétek állománya év végén 33,1 Mrd Ft, mérlegfőösszege – 60%-ot meghaladó növekedés mellett – 37,2 Mrd Ft volt 2000. december 31-én. A lakástakarékpénztár saját tőkéje 1,9 Mrd Ft, a mérlegfőösszeg 5,2%-a. Az OTP Lakástakarékpénztár Rt. összes eszközének 87%-a állampapír volt 2000. december 31-én, az állampapírok állománya 32,4 Mrd Ft-ot tett ki az év végén. A Társaság 953 millió Ft adózás előtti nyereséget ért el 2000-ben, ami sokszorosa az előző évinek.

Az **OTP Alapkezelő Rt.** az előző évihez képest több mint 300 millió Ft-tal, 1.655 millió Ft-ra növelte adózás előtti nyereségét annak köszönhetően, hogy a Társaság által kezelt alapok nettó eszközértéke dinamikusán, 188,9 Mrd Ft-ról 273,4 Mrd Ft-ra nőtt. Ezzel piaci részesedése az egy évvel korábbi 42%-ról 49%-ra nőtt. A Társaság által kezelt nyugdíjpénztári vagyon 70 Mrd Ft-ot ért el 2000. december 31-én, ezzel az összes kezelt vagyon meghaladta a 340 Mrd Ft-ot.

Az **OTP Pénztárszolgáltató Kft.** mind a kezelt nyugdíjpénztári számlák számát, mind vagyonát tekintve az első helyen állt 2000-ben is. A kezelt egyéni számlák száma 13,1%-kal nőtt, és 693 ezer darabot ért el, a kezelt nyugdíjpénztárak vagyona 78,9%-kal nőtt, és 2000 végén megközelítette a 67 Mrd Ft-ot. A Társaság 134 millió Ft veszteséggel zárta az évet 2000-ben.

Az **OTP Ingatlan Rt.** adózás előtti eredménye 2000-ben 758 millió Ft volt, 500 millió Ft-tal több, mint 1999-ben.

PORTFOLIÓMINŐSÍTÉS, CÉLTARTALÉKKÉPZÉS

Az OTP Bank Rt. teljes minősítendő portfóliója 2000. december 31-én 1.237,4 Mrd Ft volt, közel 92 Mrd Ft-tal, 8,0%-kal több, mint 1999-ben. A teljes portfólióból a minősített állomány aránya 2000-ben az 1999. évi 6,4%-ról 5,6%-ra mérséklődött a minősített állomány mintegy 4 Mrd Ft-os csökkenése következtében.

AZ OTP BANK MINŐSÍTETT PORTFOLIÓJA

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Értékpapírok (magyar államp. nélkül)						
Problémamentes	22.274	98,4%	22.116	98,4%	-159	-0,7%
Minősített	360	1,6%	354	1,6%	-6	-1,7%
Összesen	22.634	100,0%	22.469	100,0%	-165	-0,7%

VEZETŐI ELEMZÉS

<i>(folytatás az előző oldalról)</i>	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Hitelek és bankközi ügyletek (kinnlevőségek)						
Problémamentes	745.995	94,3%	840.991	95,4%	94.996	12,7%
Minősített	45.012	5,7%	40.698	4,6%	-4.314	-9,6%
Összesen	791.007	100,0%	881.689	100,0%	90.682	11,5%
Egyéb						
Problémamentes	76.514	76,4%	72.459	73,9%	-4.055	-5,3%
Minősített	23.593	23,6%	25.606	26,1%	2.013	8,5%
Összesen	100.107	100,0%	98.065	100,0%	-2.043	-2,0%
Mérlegen kívüli tételek						
Problémamentes	228.138	98,3%	232.830	99,0%	4.692	2,1%
Minősített	3.863	1,7%	2.307	1,0%	-1.556	-40,3%
Összesen	232.001	100,0%	235.137	100,0%	3.136	1,4%
Mindösszesen						
Problémamentes	1.072.922	93,6%	1.168.395	94,4%	95.474	8,9%
Minősített	72.828	6,4%	68.965	5,6%	-3.864	-5,3%
Összesen	1.145.750	100,0%	1.237.360	100,0%	91.610	8,0%

A Bank teljes minősítendő portfóliójának 71,3%-át a kinnlevőségek tették ki 2000. végén (1999. december 31-én 69,0%), az összes minősített állomány 59,0%-át a kinnlevőségekhez kapcsolódó minősített követelések adták. A céltartalék állomány 68,8%-a kapcsolódott a minősített követelésekhez.

Az OTP Bank teljes kinnlevőség-állománya 2000-ben a mérlegfőösszeznél gyorsabb ütemben, 11,5%-kal növekedett és év végére 881,7 Mrd Ft-ot ért el, miközben a minősített állomány – részben a work-out szervezeteknek történt értékesítés következtében – 9,6%-kal volt alacsonyabb 2000 végén, mint egy évvel korábban. A problémamentes kinnlevőségek aránya az 1999. év végi 94,3%-ról 95,4%-ra nőtt, a kinnlevőség állomány minősége javult. A teljes kinnlevőség-állományból az ügyfélkinnlevőségek állománya 24,8%-os növekedés révén 648,2 Mrd Ft-ra növekedett 2000. év végére, ebből a minősített állomány aránya az előző évi 8,6%-ról 6,3%-ra csökkent. A hitelintézetekkel szembeni követelések 2000-ben 14%-kal mérséklődtek, a hitelintézeti követelések minősített állománya nem változott (0,1%). Az ügyfélkinnlevőségek minősített állománya 8,6%-ról 6,3%-ra csökkent. Az ügyfélkinnlevőségeken belül minden üzletágban csökkent a minősített állomány aránya, legerőteljesebben a lakossági üzletágban.

A vállalkozói üzletágban a kinnlevőség-állomány 32,5%-os növekedése mellett a minősített követelések állománya mindössze 8,9%-kal gyarapodott, így a minősített követelések részaránya az összes vállalkozói kinnlevőségben az 1999. évi 9,1%-ról 7,5%-ra mérséklődött 2000. év végére.

Az önkormányzati üzletágban a kihelyezések kockázata – a kinnlevőség-állomány 14,9%-os növekedése mellett – az önkormányzatok javuló pénzügyi helyzete hatására tovább csökkent. A minősített állomány az üzletágban az év során 53,9%-kal, az előző évi 0,4%-ról 0,2%-ra mérséklődött.

A legkedvezőbb változás a lakossági üzletágban történt, ahol a kinnlevőség 13,6%-os bővülése mellett a minősített állomány 39,0%-kal csökkent. A teljes lakossági kinnlevőség-állományból a minősített állomány aránya így az előző évi 10,3%-ról 5,5%-ra mérséklődött. A minősített állomány arányának csökkenése részben az év közbeni lakáshitel portfóliótisztítási akcióval, másrészt az új, jó minőségű hitelállomány dinamikus bővülésével függ össze.

VEZETŐI ELEMZÉS

MINŐSÍTETT KINNLEVŐSÉG-ÁLLOMÁNY ÜZLETÁGANKÉNT

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány	millió Ft	részarány	millió Ft	%
Lakossági üzletág						
Problémamentes	148.501	89,7%	177.549	94,5%	29.048	19,6%
Minősített	16.970	10,3%	10.360	5,5%	-6.610	-39,0%
Összesen	165.471	100,0%	187.909	100,0%	22.438	13,6%
Vállalkozói üzletág						
Problémamentes	276.536	90,9%	372.956	92,5%	96.420	34,9%
Minősített	27.610	9,1%	30.067	7,5%	2.457	8,9%
Összesen	304.146	100,0%	403.023	100,0%	98.877	32,5%
Önkormányzati üzletág						
Problémamentes	49.680	99,6%	57.206	99,8%	7.526	15,1%
Minősített	193	0,4%	89	0,2%	-104	-54,0%
Összesen	49.873	100,0%	57.295	100,0%	7.422	14,9%
Hitelintézetekkel szembeni						
Problémamentes	271.278	99,9%	233.280	99,9%	-37.998	-14,0%
Minősített	239	0,1%	183	0,1%	-56	-23,5%
Összesen	271.517	100,0%	233.463	100,0%	-38.054	-14,0%
Összesen						
Problémamentes	745.995	94,3%	840.991	95,4%	94.996	12,7%
Minősített	45.012	5,7%	40.698	4,6%	-4.314	-9,6%
Összesen	791.007	100,0%	881.689	100,0%	90.682	11,5%

A minősített állomány különböző minősítési kategóriák szerinti összetétele jelentősen átalakult az év során. Számottevő növekedés következett be az „Átlag alatti” minősítésű kategóriába sorolt állományban, amely több mint háromszorosára nőtt az év során, részesedése az összes minősített kinnlevőség állományból 4,2%-ról 15,1%-ra emelkedett. A változás teljes egészében a vállalkozói üzletágban történt növekedésből adódik, ahol az „Átlag alatti” minősítésű hitelek állománya 4,5 Mrd Ft-tal növekedett. Ezzel egyidejűleg jelentősen csökkent a „Külön figyelendő” hitelek állománya és aránya. A 4,4 Mrd Ft-os csökkenés 96%-a a vállalkozói üzletágban történt csökkenésből adódik. A „Rossz” hitelek 4,3 Mrd Ft-os, 27,5%-os csökkenése következtében részarányuk a teljes minősített állományból az 1999. évi 34,6%-ról 27,7%-ra csökkent, ami elsősorban a lakossági üzletágban történt változás következménye, ahol a rossz hitelek állománya 2000-ben 5,3 Mrd Ft-tal csökkent. A vállalkozói üzletágban a „Rossz” hitelek állománya 1,2 Mrd Ft-tal növekedett.

A lakossági üzletágban minden minősítési kategóriában csökkent az állomány, az összetétel javult. Az előző évhez viszonyítva csökkent a „Rossz” hitelek részesedése (56,5%-ról 41,5%-ra). A vállalkozói üzletágban jelentősen, 2,4%-ról 17,0%-ra nőtt az „Átlag alatti” minősítésű hitelek aránya, a „Kétes” és a „Rossz” hitelek részesedése nem változott lényegesen. A „Külön figyelendő” kategóriába sorolt állomány részesedése 25,2%-ról 9,1%-ra esett vissza.

A MINŐSÍTETT KINNLEVŐSÉG-ÁLLOMÁNY MEGOSZLÁSA

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány %	millió Ft	részarány %	millió Ft	%
Külön figyelendő	9.721	21,6%	5.293	13,0%	-4.428	-45,6%
Átlag alatti	1.875	4,2%	6.154	15,1%	4.279	228,2%
Kétes	17.858	39,7%	17.972	44,2%	114	0,6%
Rossz	15.558	34,6%	11.279	27,7%	-4.279	-27,5%
Minősített összesen	45.012	100,0%	40.698	100,0%	-4.314	-9,6%

VEZETŐI ELEMZÉS

A minősített állomány 9,6%-os csökkenése mellett a céltartalék állomány 3,2%-kal csökkent, így a céltartalékkal való fedezettség, azaz a céltartalékállomány/minősített állomány mutató 52,5%-ról 56,2%-ra emelkedett.

A MINŐSÍTETT KINNLEVŐSÉG-ÁLLOMÁNY TARTALÉKKAL VALÓ FEDEZETTSÉGE

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft		millió Ft		millió Ft	%
Teljes kinnlevőség-állomány	791.007		881.689		90.682	11,5%
Problémamentes kinnlevőségek	745.995		840.991		94.996	12,7%
Minősített állomány	45.012		40.698		-4.314	-9,6%
Kockázati céltartalék	23.626		22.872		-754	-3,2%
Céltartalékkal való fedezettség	52,5%		56,2%			

A kockázati céltartalék üzletági megoszlását és alakulását a következő táblázat mutatja be:

A KOCKÁZATI CÉLTARTALÉK ÜZLETÁGANKÉNT

	1999. dec. 31.		2000. dec. 31.		Változás	
	millió Ft	részarány%	millió Ft	részarány%	millió Ft	%
Lakossági	8.991	38,1%	5.894	25,8%	-3.097	-34,4%
Vállalkozói	14.231	60,2%	16.715	73,1%	2.484	17,5%
Önkormányzati	165	0,7%	80	0,4%	-85	-51,4%
Hitelintézeti	239	1,0%	183	0,8%	-56	-23,5%
Összesen	23.626	100,0%	22.872	100,0%	-754	-3,2%

A minősített állomány szerkezetének változásával összhangban a kockázati céltartalék állománya a vállalkozói üzletágban 2,5 Mrd Ft-tal nőtt, míg a lakossági üzletágban 3,1 Mrd Ft-tal, a hitelintézeti és önkormányzati üzletágban 0,1–0,1 Mrd Ft-tal csökkent. Ennek következtében a hitelintézeti üzletág kinnlevőségek után képzett kockázati céltartalék állományból való részesedése 0,8%-ra, a lakossági üzletág részesedése 25,8%-ra, az önkormányzati üzletágé 0,4%-ra csökkent, míg a vállalkozói üzletágé 73,1%-ra emelkedett.

A teljes minősítendő portfólión belül a legnagyobb arányú minősített állomány az egyéb kategóriába sorolt vagyoni érdekelt-ségekhez kapcsolódott. A 34,2 Mrd Ft év végi állományból 25,4 Mrd Ft volt a minősített állomány. Ennek közel 40%-a a kétes, több mint egytizede a rossz, és közel egynegyede a külön figyelendő kategóriába tartozott. A minősített vagyoni érdekelt-ségekre 8,8 Mrd Ft céltartalékot képzett a Bank, ami 34,7%-os fedezettséget jelent.

A (magyar állampapírok nélküli) forgatási és befektetési célú értékpapír állományból a minősített állomány aránya mindössze 1,6%-ot ért el, összege 354 millió Ft volt.

A teljes minősítendő portfólió csaknem egyötödét jelentő mérlegen kívüli tételeken belül a minősített állomány 1,0% volt, amelyre 1,2 Mrd Ft céltartalékot képezett a Bank. Ez 51,7%-os céltartalékkal való fedezettségnek felel meg.

ESZKÖZ-FORRÁS GAZDÁLKODÁS

AZ OTP BANK RT. LIKVIDITÁSI HELYZETÉNEK ALAKULÁSA

Az OTP Bank Rt. likviditási politikája: a jövedelmezőség szem előtt tartása mellett a Bank képes legyen fizetési kötelezettségeinek azok esedékességekor eleget tenni és a szükséges tranzakciókat elvégezni.

A Bank a likviditási kockázati kitettség meghatározása keretében naponta vizsgálja a kötelező tartalékszámra egyenlegét, a Treasury portfólióját, nyolc napra előre a cash-flow-t. Havonta elkészíti az esedékességi mérleget, meghatározza a tervek alapján a Treasury kihelyezési lehetőségét, avagy forrásbevonás szükségletét, és jelenti az Eszköz-Forrás Bizottságnak a gapekre, a Treasury portfóliójára, s a forrásbevonási szükségletre megállapított limitektől való eltérést.

A Bank a betétek potenciális lejárat szerint elvégzett átcsoportosításával összeállított forint esedékességi mérlegének rövid lejáratú kategóriáiban a pozitív gap 2000-ben is nagy volt, mivel a Treasury az előző évekhez hasonlóan a jövedelmezőségi szempontból legkedvezőbb MNB betételhelyezést és a negatív hozamgörbe miatt magas hozamú rövid lejáratú pénzügyi instrumentumokat preferálta kihelyezéseivel. A Bank az érvényes rendelkezésben foglalnál, amely szerint nagybetét a szavazó tőke 15%-át meghaladó összegű betét, szigorúbban jár el: nagynak minősít minden 2 Mrd Ft-nál nagyobb összegű betétet. A Bank pénzeszközei, jegybankképes értékpapír-, bankközi kihelyezés, repo állománya 12-szerese a nagybetétek együttes állományának. A Bank pénzeszközei, kereskedési célú értékpapírai, valamint jegybanki és bankközi betétei a mérlegfőösszeg 43%-át teszik ki.

A deviza esedékességi mérlegének 3 hónapon belüli kategóriáiban az eszközök összege számottevően meghaladja a források értékét. 2000-ben a deviza betétállományon belül, amelynek forintban kifejezett értéke 7%-kal nőtt, strukturális elmozdulás volt megfigyelhető az USD javára. A kedvező EUR hitelkamatoknak, valamint annak köszönhetően, hogy 2000. január 1-jétől a forint árfolyama a EUR-hoz kötődik, a deviza hitelállomány – elsősorban EURO devizákban – jelentősen, 51%-kal növekedett, azonban így is csak a deviza eszközállomány 49%-át tette ki.

PIACI KOCKÁZAT KEZELÉS

Az OTP Bank Rt.-ben a piaci kockázatkezelés legfőbb fóruma az Eszköz-Forrás Bizottság. A Bizottság minden évben felülvizsgálja a mérési módszereket és a felállított limiteket, amelyek megállapításának alapja a maximálisan elfogadható veszteség. 2000. május 1-jén a Bank létrehozta a Stratégiai és Pénzügyi Divízió keretében a Kockázatkezelési Igazgatóságot, s azon belül a Piaci Kockázatok Főosztályát, amelynek feladata nemcsak a banki, hanem a csoportszintű piaci kockázati kitettség megállapítása. Ezzel a lépéssel a Bankban az üzleti (kereskedési) és a kockázatkezelési tevékenység teljesen elkülönül egymástól. 2000-ben a Bank jelentős fejlesztést hajtott végre a piaci kockázatkezelési rendszerében is, mivel teszt jelleggel az utolsó negyedévben a Value at Risk (VaR) kockázatomérési módszer alkalmazása beindításra került. A legnagyobb kihívás 2001-ben az életbe lépett kereskedési könyvre vonatkozó kormányrendeletnek való megfelelés.

KAMATKOCKÁZATI KITETTSÉG

2000. első negyedévében a forintpénzpiacot csökkenő kamatok és kamatvárakozás jellemezte, ami megmutatkozott a negatív hozamgörbében is. A hozamszint 2000. március 8. után a 3 hónapos jegybanki értékpapír bevezetésének bejelentésétől azonban növekedni kezdett, azután kissé csökkent, majd ismét emelkedett. Az utolsó negyedévben a vártnál kedvezőtlenebb szeptemberi inflációs adatok hatására, október 11-én a Jegybank 1 százalékponttal emelte a hivatalos jegybanki kamatot.

A Bank a piaci kamatlábak kedvezőtlen irányú elmozdulásából származó, a nettó kamatbevétel, illetve a portfólió piaci értékének csökkenésében jelentkező potenciális veszteséget adott keretek között kívánja tartani. Ennek érdekében a Bank folyamatosan méri a kamatkockázati kitettséget, limittüllépés esetén tájékoztatja a vezetőséget.

VEZETŐI ELEMZÉS

2000-ben a Bank forintátárazási mérlegének éven belüli gap-je tovább rövidült, vagyis az átárazható források eszközöket meghaladó állománya növekedett. Az éven túli átárazási pozíció 54 Mrd Ft-tal hosszabbodott: az éven túli átárazású eszköztöbblet nőtt, mivel a Bank hosszú távon kamatsökkenésre számítva fix kamatozású állami értékpapírokba is fektetett be. A deviza kamatpozíció viszonylag zárt, mivel az előző évekhez hasonlóan alacsony kamatkockázati kitétséget vállalt fel a Bank. Az Eszköz-Forrás Bizottság határozata értelmében a Bank kereskedési célú értékpapír portfóliójának átlagos durációját nem lehet több, mint 3 év.

ÁRFOLYAMKOCKÁZAT KITÉTSÉG

2000. január 1-től az 1995-ben bevezetett csúszó árfolyamrendszer fenntartása mellett a forint leértékelése az EUR-val szemben történik. 2000-ben a leértékelési ráta az év eleji havi 0,4%-os szintről havi 0,3%-ra csökkent. A Jegybank 2000 elején úgy ítélte meg, hogy a bankok ismét forint melletti spekulációba kezdtek. Az MNB a túlzott mértékű nyitott deviza pozíció felépülésének megakadályozására számos intézkedést hozott, illetve jelentett be, amelyek közé tartozott az irányadó 2 hetes betéti kamat első negyedéves többszöri csökkentése, az MNB kötvény bevezetése, és a mérleg szerinti nyitott deviza pozíció kötelező tartalékon keresztüli drágítása.

A kedvezőtlen árfolyammozgásokból eredő potenciális veszteség elkerülése érdekében jogszabályilag limitált (a szavatoló tőke 30%-a) a teljes nyitott pozíció maximális szintje, ugyanakkor a Bank részletes árfolyamkockázat-kezelési belső szabállyal is rendelkezik, amit évente felülvizsgál. A Bank limitálja az overnight nyitott pozíció maximális szintjét, és behatárolja a devizanemenkénti mérleg és mérleg alatti pozíciókat is.

A Bank mind a belföldi, mind a külföldi deviza adásvételi spot és derivatív piacon részt vesz. Az OTP Bank Rt. bruttó deviza-pozíciójának átlagos nagysága az 1999. évi 5,7 Mrd Ft-hoz képest 10,5 Mrd Ft-ra változott, a forinttal szembeni nettó pedig az előző évi hosszú pozícióhoz képest átlagosan 6,8 Mrd Ft rövid pozíció volt. A Bank mind a határidős mind a mérleg szerinti pozíciót az előző évihez képest jóval alacsonyabb szinten tartotta. A rövid határidős pozíció 13 Mrd Ft, a mérleg szerinti hosszú pozíció 8 Mrd Ft volt. A forint-deviza swap állomány átlagosan 5 Mrd Ft volt. Az átlagosan 644 millió Ft értékű deviza-deviza swap állomány likviditási pozíció rendezési célt szolgált.

PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK ÖSSZEFOGLALÓJA*

MÉRLEG	1996.	1997.	1998. december 31.	1999.	(milliárd Ft-ban) 2000.
Pénzeszközök	190,9	378,2	350,1	557,4	482,4
Állampapírok	334,4	371,3	468,6	300,9	439,0
Bankközi kihelyezések**	290,1	173,6	246,8	277,7	233,9
Ügyfélkihelyezések	327,2	388,3	444,9	478,4	614,1
Lakossági	159,4	141,2	133,1	150,8	180,2
Vállalkozói	141,0	223,7	280,4	291,4	393,2
Önkormányzati	26,8	23,3	31,4	36,2	40,7
Immateriális javak és tárgyi eszközök	36,7	36,5	44,1	52,1	52,7
Egyéb	76,8	93,5	81,4	101,2	109,2
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	1.256,1	1.441,4	1.635,8	1.767,5	1.931,3
Bankközi források	47,3	46,7	42,8	42,2	44,4
Ügyfélbetétek	1.047,5	1.229,4	1.401,3	1.507,6	1.633,0
Lakossági	851,0	974,9	1.119,6	1.214,0	1.308,1
Vállalkozói	121,4	155,9	177,8	189,9	210,9
Önkormányzati	75,1	98,5	103,9	103,7	114,0
Kibocsátott értékpapírok	42,9	38,5	30,9	22,9	19,6
Céltartalékok	1,2	9,5	11,4	11,1	11,3
Egyéb	66,6	55,4	70,8	83,2	95,5
Saját tőke	50,6	61,9	78,6	100,7	127,5
FORRÁSOK ÖSSZESEN	1.256,1	1.441,4	1.635,8	1.767,5	1.931,3
Egy részvényre jutó nettó eszközérték (NAV) (Ft, összes részvényre vetítve)	1.808	2.210	2.806	3.595	4.554

EREDMÉNYKIMUTATÁS***	1996	1997	1998	1999	(milliárd Ft-ban) 2000
Nettó kamatbevétel	58,5	84,3	86,5	84,0	86,9
Nem kamatjellegű bevételek	22,5	10,3	21,1	30,3	39,0
Ebből: nettó díjak és jutalékok	10,2	16,6	20,7	24,0	32,0
Összes bevétel	81,0	94,6	107,5	114,3	125,8
Nem kamatjellegű ráfordítások	59,7	63,4	70,7	74,6	77,7
Üzleti eredmény	21,2	31,2	36,8	39,7	48,1
Céltartalékképzés és hitelezési veszteség	8,2	12,0	11,2	10,2	7,9
Adózás előtti eredmény	13,1	19,2	25,6	33,3	40,2
Adózás utáni eredmény	9,9	15,3	21,1	28,3	32,5
Egy részvényre jutó nyereség, hígítatlan (EPS) (Ft, összes részvényre vetítve)	379,02	589,55	802,32	1.071,27	1.241,32

FŐBB MUTATÓK	1996	1997	1998	1999	2000
ROAA %	0,85	1,13	1,37	1,67	1,76
ROAE %	21,03	27,14	30,07	31,62	28,51
Tőkemegfelelési mutató %	15,74	13,58	13,33	15,23	15,45
Egy részvényre kifizetett osztalék (Ft)					
elsőbbségi részvény	120	140	160	180	200
törzsrészvény	120	140	160	180	200
Hitel/betét arány %	31,2	31,6	32,4	31,7	38,6
Kiadás/bevétel arány %	73,8	67,0	65,8	65,3	61,7

* Nem konszolidált MSZSZ szerinti adatok.

** Pénzügyi éven belüli és éven túli, és MNB éven túli kihelyezéseket tartalmazza.

*** Az 1996. évek nettó kamatbevétel és nem kamatjellegű bevételek adata az 1997-2000. évvel a számviteli elszámolási szabályok változása miatt nem összehasonlítható.

A BANK MAGYAR ÉS NEMZETKÖZI SZÁMVITELI ELVEK ALAPJÁN KÉSZÍTETT EREDMÉNYKIMUTATÁSÁNAK KÜLÖNBSÉGE A 2000. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVBEN

A Bank Magyar Számviteli Szabályoknak megfelelően kialakított, a nemzetközi standardokhoz közelítő szerkezetben elkészített eredménykimutatás (továbbiakban: MSZSZ) adózott eredménye a Nemzetközi Számviteli Irányelvek szerinti (továbbiakban: IAS) módosítások végrehajtásának hatására a következőképpen alakult:

	MSZSZ	IAS módosítások	(millió Ft-ban) IAS
Adózás előtti eredmény	40.216	-192	40.024
Adó (IAS-ben halasztott adó)	-7.733	97	-7.636
Adózott eredmény	32.483	-95	32.388

Az IAS szerinti adózott eredmény 2000. évben összességében 95 millió forinttal kevesebb, mint az MSZSZ szerinti eredmény.

ÁLTALÁNOS KOCKÁZATI, ÁRFOLYAMKOCKÁZATI ÉS ORSZÁGKOCKÁZATI CÉLTARTALÉK KÉPZÉSE/FELSZABADÍTÁSA

2000. évben – a kockázati tényezőkkel súlyozott (korrigált) mérlegfőösszeg értéke alapján – 1.105 millió forint összegű általános kockázati céltartalék képzésre került sor az MSZSZ beszámolóban.

Az MSZSZ 2000. évben felszabadította a deviza nyitott pozíció alapján az előző évben megképzett 452 millió forint összegű árfolyamkockázati céltartalékot, valamint a 2000. december 31-ei nyitott pozíció miatt 70 millió forint összegű céltartalékot képzett.

A Bank a más országokkal szembeni kockázatvállalásának fedezetére 2000. december 31-ével a korábbi években megképzett 566 millió forint összegű országgkockázati céltartalék állományhoz további 14 millió forint céltartalékot képzett, így az országgkockázati céltartalék záró állománya 580 millió forint.

Az IAS beszámoló ezen jogcímeek alapján képzett céltartalékokat nem értelmezi, ezért az MSZSZ-ben képzett, illetve felszabadított céltartalékokat visszafordítja, amely összességében 737 millió forint eredménynövelő tételként jelenik meg az IAS beszámolóban.

A BEFEKTETÉSEK PRÉMIUMÁNAK ÉS DISZKONTJÁNAK AMORTIZÁCIÓJA

Az IAS szerint a névérték felett vásárolt befektetési célú értékpapírok esetében a névérték és a beszerzési érték különbözete-ként jelentkező árfolyamvesztéséget a megszerzés időpontjától az értékpapír lejáratáig terjedő időszak alatt lineáris módon amortizálja, és az amortizáció összegét az eredmény terhére számolja el.

Az MSZSZ alapján 2000. december 31-ével nincs mód a prémium amortizációjára, a veszteség lejáratkor keletkezik, és teljes egészében a lejárat évét terheli.

Az IAS a névérték alatt vásárolt értékpapírok esetén a névérték és a beszerzési érték közötti különbséget időarányos részét az eredmény javára számolja el. Az MSZSZ 1997. évtől csak a diszkont értékpapírok esetében teszi lehetővé az árfolyamnyereség elszámolását, ezért az IAS eredményt növeli a nem diszkont értékpapíroknál elszámolt bevétel.

A fenti tételek együttesen 1.193 millió forinttal csökkentik az IAS eredményt.

FÜGGŐ/JÖVŐBENI KÖTELEZETTSÉG MIATTI CÉLTARTALÉK FELSZABADÍTÁSA

A Bank üzleti tevékenysége keretében értékesítésre épített lakóingatlanokat finanszírozott és építtetett, amelynek során 10 éves garanciát kellett vállalnia az esetleges kivitelezési hibákért. A lakások vonatkozásában a Bank lakásszavatossági kötelezettsége 2007-ig áll fenn.

A korábbi években az IAS-ben 1.500 millió forint összegben céltartalék képzés történt a lakásszavatossági igényekből eredő esetleges jövőbeni veszteségekre.

1999. évben a korábbi években képzett céltartalékból 700 millió forint, 2000. évben 350 millió forint felszabadítására került sor. Ez utóbbi összeg megegyezik a Bank által fizetett ráfordítással.

PÉNZÜGYI LÍZING ELSZÁMOLÁSA

A Bank az 1995-2000. években számítástechnikai eszközöket, illetve egyéb berendezéseket vett bérbe, amelyek után bérleti díjat fizet. A MSZSZ szerinti beszámolóhoz képest az IAS az ügyletet pénzügyi lízingsként mutatja ki, és a tárgyi eszközök között szerepelteti. Ennek egy részét az AXIAL-tól bérelt eszközök jelentik, másrészt az ATM gépek lízingje.

Az IAS az MSZSZ szerint elszámolt tételeket kiveti és a nemzetközi előírások szerint veszi fel a beszámolóba.

A fenti tételek együttes hatásaként a lízing-ügylet különböző elszámolása összességében 313 millió forinttal növelte az IAS eredményt.

VÉGLEGESEN ÁTADOTT PÉNZESZKÖZ

Az OTP Pénztárszolgáltató Kft. likviditási problémájának rendezése érdekében a Bank a 2000. évben 62 millió forintot utalt át. Az MSZSZ a rendkívüli ráfordítások között szerepeltette az OTP Pénztárszolgáltató Kft. részére átutalt összeget, az IAS pedig az átadott pénzeszközt tőkeátadásnak (befektetésnek) tekinti.

VISSZAVÁSÁROLT SAJÁT RÉSZVÉNY ÁRFOLYAMNYERESÉGE

A visszavásárolt saját részvények eladásából származó árfolyamnyereség az MSZSZ-ben az eredmény javára került elszámolásra a befektetési szolgáltatás bevételei között. Az IAS közvetlenül a tartalékok között számolja el, ezért 70 millió forinttal csökkenti az IAS eredményt.

ÖNREVÍZIÓ ÉS KÖZVETLENÜL A TARTALÉKOK TERHÉRE ELSZÁMOLT TÉTELEK

Az MSZSZ szerint az önrevíziós tétel az eredménytartalékkal szemben kerül elszámolásra. Az IAS a Bank által végrehajtott önrevíziót nem tekinti jelentős hibának, ezért a 385 millió Ft-ot a tárgyévi eredmény terhére számolja el.

Az MSZSZ alapján közvetlenül az eredmény-, illetve tőketartalék javára történő elszámolások (végleges pénzeszköz átvétel) az IAS beszámolóban az eredményt 2 millió forinttal növelő tételként jelennek meg.

VEZETŐI ELEMZÉS

HALASZTOTT ADÓ

Az MSZSZ nem, az IAS elismeri, és alkalmazza a halasztott adózás elméletét, amely a társasági adót ugyanúgy kezeli, mint bármely más költségelemet, ezért erre is alkalmazza az időbeli elhatárolás és az összemérés elvét.

A Bank esetében a halasztott adó olyan, az IAS szerint alkalmazott eredményt módosító tételeket érint, amelyek nagy valószínűséggel a jövőben magyar számlákon is realizálódnak, azaz vagy költségként, vagy az eredmény javára elszámolandók lesznek. Elszámolásuk hatására az adófizetési kötelezettség is mindkét irányban változhat.

Halasztott adó elszámolására az IAS beszámolókból 1994. évtől kerül sor. 2000. évben a halasztott adó számításánál figyelembeveendő eredménymódosító tételek miatt – 18%-os társasági adókulccsal számítva – a halasztott adózásból származó eszköz növekedett 97 millió forinttal, összege 332 millió forint.

HATÁRIDŐS ÉS SWAP ÜGYLETEK ELHATÁROLÁSA

Az IAS a határidős és swap üzletek esetén az MSZSZ-től eltérő elszámolást alkalmaz, minden üzlettípusnál az időarányos eredményt mutatja, ami 8 millió forinttal csökkentette az eredményt.